

HƯỚNG DẪN CHẤM THI
Bản Hướng dẫn có 03 trang

I. Hướng dẫn chung

1. Giám khảo cần nắm bắt được nội dung trình bày trong bài làm để đánh giá một cách tổng quát năng lực của thí sinh. Chủ động, vận dụng linh hoạt Hướng dẫn chấm thi, cân nhắc từng trường hợp cụ thể để cho điểm.
2. Nếu thí sinh làm bài theo cách riêng nhưng đáp ứng được yêu cầu cơ bản, giám khảo vẫn cho đủ điểm như hướng dẫn quy định, khuyến khích những bài viết có cảm xúc và sáng tạo.
3. Việc chi tiết hóa điểm số (nếu có) so với biểu điểm phải đảm bảo không sai lệch với hướng dẫn chấm và được thống nhất trong Hội đồng chấm thi. Sau khi cộng điểm toàn bài, làm tròn đến 0,5 (lẻ 0,25 làm tròn đến 0,5; lẻ 0,75 làm tròn thành 1,0 điểm).

II. Đáp án và thang điểm

Đề I

Câu 1 (2,0 điểm)

a) Yêu cầu về kiến thức:

Thí sinh cần nêu được những ý cơ bản:

- Những nét chính về cuộc đời nhà văn Măcxim Gorki:
 - + Đã trải qua thời thơ ấu thiếu tuổi thơ; tự kiếm sống từ năm lên mười, phải lao động vất vả, làm nhiều nghề và nếm trải đủ cảnh đời cay đắng.
 - + Ham học, ham hiểu biết (tự học, tự rèn luyện, trưởng thành trong trường đời).
 - + Sớm tham gia hoạt động cách mạng. Trở thành nhà văn lớn của nước Nga và có công đầu trong việc xây dựng nền văn học mới.
- Kể tên ba tác phẩm tiêu biểu:

Thí sinh kể tên ba trong số các tác phẩm tiêu biểu của Măcxim Gorki: *Người mẹ, Thời thơ ấu, Kiếm sống, Các trường đại học của tôi, Cuộc đời Klim Xamghin...*

b) Cách cho điểm:

- Điểm 2: Đáp ứng yêu cầu trên, có thể mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 1: Trình bày được nửa số ý của yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 0: Hoàn toàn sai lạc.

Câu 2 (2,0 điểm)

a) Yêu cầu về kiến thức:

Thí sinh có thể diễn đạt bằng nhiều cách khác nhau, song cần nêu được những ý cơ bản sau:

- Lúc mới ra đời tác phẩm có tên là *Tiên sư thặng Tào Tháo*, sau đổi là *Đôi mắt*. Nhan đề này thể hiện được chủ đề tư tưởng của tác phẩm.
- *Đôi mắt* là cách nhìn đời, nhìn người khác nhau của hai nhân vật Hoàng và Độ.
- *Đôi mắt* còn là cách nhìn, quan điểm, lập trường của nhà văn trước nhân dân và cuộc kháng chiến của dân tộc.

b) Cách cho điểm:

- Điểm 2: Đáp ứng yêu cầu trên, có thể mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 1: Trình bày được nửa số ý của yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 0: Hoàn toàn sai lạc.

Câu 3 (6,0 điểm)

a) Yêu cầu về kĩ năng:

Biết làm bài văn nghị luận văn học (phân tích tác phẩm trữ tình); kết cấu chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

b) Yêu cầu về kiến thức:

Trên cơ sở những hiểu biết về Hồ Chí Minh và bài *Giải đi sớm*, thí sinh biết phân tích những yếu tố nghệ thuật để làm rõ giá trị nội dung của bài thơ. Có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, nhưng cần nêu được các ý chính sau đây:

- Bài thơ I: Cảnh chuyển lao trong đêm tối:
 - + Thiên nhiên vừa thi vị (*chòm sao nâng nguyệt vượt lên ngàn*) vừa khắc nghiệt (đêm tối, đường xa, gió rét...).
 - + Nhân vật trữ tình vừa ung dung ngắm cảnh như một thi nhân, vừa hiên ngang, bất khuất như một chiến sĩ.
- Bài thơ II: Cảnh chuyển lao lúc bình minh:
 - + Thiên nhiên có sự vận động phát triển: từ bóng tối đến ánh sáng, từ màu trắng sang màu hồng, từ lạnh lẽo đến ấm áp.
 - + Nhân vật trữ tình trở thành một thi nhân nồng nàn cảm hứng.
- Đánh giá: Bút pháp chấm phá, vừa cổ điển vừa hiện đại. Bài thơ thể hiện vẻ đẹp tâm hồn và cốt cách Hồ Chí Minh: tinh tế, nhạy cảm; lạc quan, ung dung tự tại và ý chí kiên cường, bất khuất.

c) Cách cho điểm:

- Điểm 6: Đáp ứng cơ bản các yêu cầu trên, có thể còn mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 4: Trình bày được nửa số ý của các yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 2: Phân tích quá sơ sài, diễn đạt kém.
- Điểm 0: Hoàn toàn lạc đề.

ĐỀ II

Câu 1 (2,0 điểm)

a) Yêu cầu về kiến thức:

Thí sinh cần nêu được những ý cơ bản sau:

- Tháng 10 và tháng 11 năm 1965, Tố Hữu có chuyến đi vào các tỉnh miền Trung. Khi ấy cuộc chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ đã lan rộng, vùng khu IV (cũ) từ Thanh Hóa đến Quảng Bình trở thành tuyến lửa ác liệt.
- Trong chuyến đi này, nhà thơ qua quê hương Nguyễn Du vào dịp kỉ niệm 200 năm năm sinh của thi hào và sáng tác bài *Kính gửi cụ Nguyễn Du*. Bài thơ được đưa vào tập *Ra trận*.

b) Cách cho điểm:

- Điểm 2: Đáp ứng yêu cầu trên, có thể mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.
- Điểm 1: Trình bày được nửa số ý của yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.
- Điểm 0: Hoàn toàn sai lạc.

Câu 2 (2,0 điểm)

a) Yêu cầu về kiến thức:

Thí sinh có thể diễn đạt theo nhiều cách khác nhau, song cần nêu được cảm xúc tự hào của tác giả về quê hương đất nước:

- Từ sự tái hiện những hình ảnh thực, tác giả đã khái quát về cuộc chiến tranh cách mạng của nhân dân ta.

- Bằng hình ảnh giàu tính biểu tượng, tác giả miêu tả tư thế hào hùng của dân tộc: vùng dậy, tỏa sáng, hiên ngang từ trong đau thương máu lửa.

b) Cách cho điểm:

- Điểm 2: Đáp ứng yêu cầu trên, có thể mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.

- Điểm 1: Trình bày được nửa số ý của yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.

- Điểm 0: Hoàn toàn sai lạc.

Câu 3 (6,0 điểm)

a) Yêu cầu về kĩ năng:

Biết cách làm bài văn nghị luận (phân tích nhân vật trong tác phẩm tự sự); kết cấu chặt chẽ, diễn đạt lưu loát; không mắc lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

b) Yêu cầu về kiến thức:

Trên cơ sở hiểu biết về Nguyễn Khải và tác phẩm *Mùa lạc*, thí sinh biết phân tích những chi tiết, hình ảnh tiêu biểu về nhân vật Đào. Có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, nhưng cần nêu được những ý cơ bản sau:

* Phân tích nhân vật Đào:

- Trước khi lên nông trường Điện Biên:

+ Đào có cuộc sống bất hạnh: nhà nghèo, kém nhan sắc; gia đình gặp cảnh mất mát, khổ đau, sống vất vả, long đong; tương lai mờ mịt.

+ Tâm lý - tính cách: tự ti, chán nản, mỗi mệt, đão đẽ, chua ngoa...

- Từ khi sống ở nông trường Điện Biên:

+ Đào đã có một cuộc sống mới: có bạn bè, có những ước mơ về tương lai, khát vọng hạnh phúc gia đình; cuối cùng đã tìm thấy tình yêu và ý nghĩa cuộc sống.

+ Tâm lý - tính cách: vui vẻ, cởi mở chan hòa, yêu thương và tin cậy mọi người.

* Đánh giá nhân vật:

- Đào là nhân vật độc đáo (lai lịch, hình dáng, ngôn ngữ, tâm lý - tính cách).

- Từ sự thay đổi số phận, tâm lý - tính cách của Đào, tác phẩm đã thể hiện cảm hứng hồi sinh và tinh thần nhân đạo; đồng thời ca ngợi cuộc sống mới với mối quan hệ tốt đẹp giữa người và người.

c) Cách cho điểm:

- Điểm 6: Đáp ứng cơ bản các yêu cầu trên, có thể còn mắc một vài lỗi nhỏ về diễn đạt.

- Điểm 4: Trình bày được nửa số ý các yêu cầu trên, còn mắc một số lỗi diễn đạt.

- Điểm 2: Phân tích quá sơ sài, diễn đạt kém.

- Điểm 0: Hoàn toàn lạc đề.

-----Hết-----